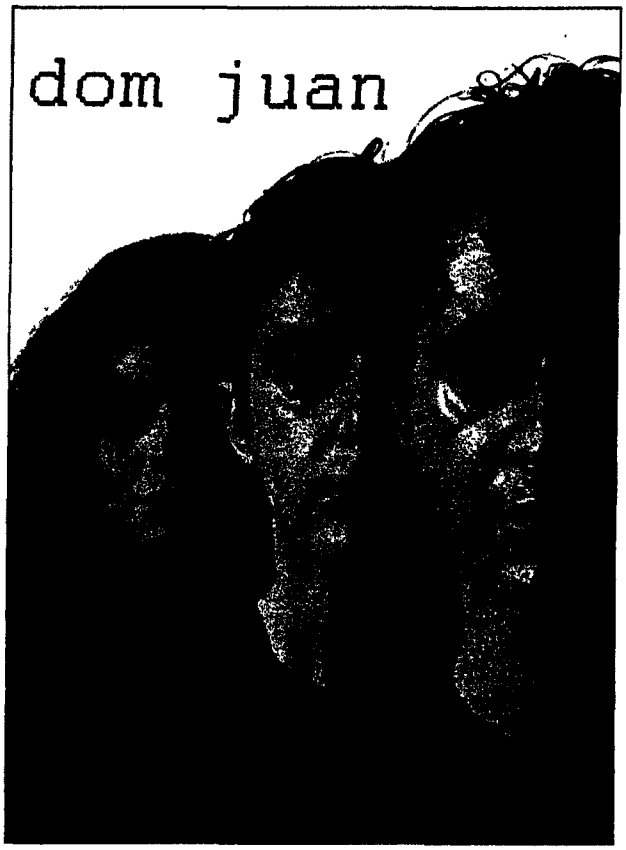
ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

Της Κ. ΡΑΠΑΝΑΚΗ

«Δον Ζουάν»

«... το επάγγελμα του υποκριτή έχει τα καλύτερα πλεονεκτήματα. Είναι μια τέχνη που η παλιανθρωπιά της γίνεται πάντοτε σεβαστή»

Μολιέρος

Κατά τη διάρκεια των γιορτών της «Μαγεμένης Νήσου» 8-13 Μαΐου 1664, ο Μολιέρος παρουσίασε τις τρεις πρώτες πράξεις του «Ταρτούφου». Αμέσως μετά ο Λουδοβίκος ΙΔ' απαγόρευσε στο Παρίσι την παράσταση του έργου. Την επόμενη χρονιά στις 15 Φεβρουαρίου 1665 στο θέατρο του «Παλαί Ρουαγιάλ» η νέα κωμωδία του Μολιέρου «Δον Ζουάν» έχει πρεμιέρα. Μετά από 20 επιτυχημένες παραστάσεις το έργο κατεβαίνει και αποσιωπείται. Την ίδια χρονιά ο Λουδοβίκος ΙΔ' ονομάζει το θίασο του Μολιέρου «Θίασο του Βασιλιά» με χορηγία 6.000 λίβρες. Ποιους ενόχλησε και γιατί «ξεχάστηκε» ο «Δον Ζουάν» μέχρι το 1813 για δύο περίπου αιώνες;

Ο Τίρσο ντε Μολίνα με τον «Απατεώνα της Σεβίλλης» δημιουργεί τον Δον Ζουάν. Εκτοτε οι παραλλαγές του μύθου είναι πολλές. Ο Μολιέρος καταθέτει τη δική του εκδοχή στο σενάριο του Δον Ζουάν δημιουργώντας έναν χαρακτήρα ο οποίος αντικατοπτρίζει την παρακμή των Γάλλων αριστοκρατών της εποχής του. Αυτούς τους ευγενείς στην ουσία έχει και «ελέγχει» ο Λουδοβίκος ΙΔ' στην Αυλή του. Ο Μολιερικός «Δον Ζουάν», μαχητικά άθεος, προκλητικά ασεβής στις κοινωνικές και ηθικές αξίες του καιρού του, ακαταπόνητος κυνηγός της ηδονής και της ατομικής του ελευθερίας με έντονα ειρωνική και σαρκαστική διάθεση εμπαίζει τους πάντες και τα πάντα, καταλήγοντας σε μια αναμέτρηση με το υπερφυσικό στοιχείο αφού προσκαλεί το άγαλμα του διοικητή σε δείπνο.

Ο Μολιέρος κατακεραυνώνει τους υποκριτές και φαρισαίους που τον περιβάλλουν, κυρίως μεσ' από τις διάφορες θρησκευτικές οργανώσεις που κατάφεραν να πείσουν τον Λουδοβίκο ΙΔ' ν' απαγορεύσει την πρώτη εκδοχή του «Ταρτούφου».

Είναι γεγονός ότι ο «Δον Ζουάν» του Μολιέρου ξεπερνάει τον καιρό και την εποχή του. Η επιδεξιότητα της γραφής του συγγραφέα, το πνεύμα και η ευφυΐα του, κτίζουν έναν ολοκληρωμένο χαρακτήρα, ζωντανό και δραστήριο που χωράει σε κάθε εποχή.

Στο «Βεάκειο» (7/07/05) το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Πάτρας παρουσίασε τον «Δον Ζουάν» του Μολιέρου. Η μετάφραση της Π. Πανταζή χωρίς λεκτικές ακρότητες, χειρίστηκε τον Μολιερικό λόγο με προσοχή έτσι ώστε η απόδοση του κειμένου ήταν ικανοποιητική. Ο Θέμης Μουμουλίδης υπογράφει τη σκηνοθεσία της παράστασης. Η σκηνοθετική προσέγγιση φροντίζει επιμελώς και τονίζει τη θεατρικότητα του έργου. Ξεκινά μ' ένα όμορφο ταμπλώ στην αρχή της παράστασης με όλον τον θίασο επί σκηνής, ενώ κατά τη διάρκεια του έργου υπάρχουν ένα ή δύο ταμπλώ ακόμη.

Στοιχείο το οποίο, κατά την άποψή μου, παραπέμπει σε μία κλασική ανάγνωση του κειμένου χωρίς επικίνδυνες και αταίριαστες καινοτομίες.

Ο σκηνοθέτης φροντίζει το χρόνο και το ρυθμό της παράστασης. Ετσι η μετάβαση από τη μία σκηνή στην άλλη γίνεται ομαλά και διατηρείται ο συνεκτικός ιστός του έργου χωρίς όμως η κάθε σκηνή να χάσει την αυτοτέλειά της.

Επιπλέον, ο σκηνοθέτης σκηνογραφεί το έργο. Η σκηνοθεσία, μ' ένα λιτό, σε γενικές γραμμές σκηνικό, έχει βρει τη χρυσή τομή σε δύο βασικά σημεία του σκηνογραφικού πεδίου. Εχει δημιουργήσει ένα σκηνικό λειτουργικό για το έργο και κατάλληλο για τις περιοδείες του θιάσου. Επιπρόσθετα, έχει καταφέρει να διατηρήσει τη θεατρικότητα και την επιβλητικότητα της εικόνας, χωρίς περιττά και κραυγαλέα μέσα. Επιτυχημένη η οθόνη στο πίσω μέρος του σκηνικού όπου εμφανίζεται το άγαλμα του Διοικητή ενώ παράλληλα εκεί παίζεται και το φινάλε του έργου. Στη θεατρική εικόνα της παράστασης βοηθούν και οι συντονιστικοί φωτισμοί του Νίκου Σωτηρόπουλου. Τα κοστούμια της Παναγιώτας Κοκκόρου κινούνται ανάμεσα στο κλασικό και το μοντέρνο χωρίς ν' αυθαιρετούν.

Η σκηνοθετική προσέγγιση αστοχεί λίγο όσον αφορά στις ερμηνείες όπου η ρεαλιστική γραμμή στην εκφορά του λόγου δεν συμβαδίζει με την κλασική τομή που έχει επιλέξει ο σκηνοθέτης για να παρουσιάσει το έργο.

Η Γωγώ Μπρέμπου δεν απέδωσε ικανοποιητικά την Ελβίρα. Μιλούσε γρήγορα, σε απόλυτα ρεαλιστικό τόνο και τουλάχιστον στις πίσω και επάνω σειρές στο «Βεάκειο» δεν ακουγόταν. Η ωραία φωνή του Αιμίλιου Χειλάκη επίσης σε ρεαλιστική υφή, με σκηνοθετική ευθύνη, ήρθε σε σύγκρουση με τον Δον Ζουάν σε αρκετά σημεία. Ο ηθοποιός υποδύθηκε το ρόλο του με τέμπο, ζωντάνια, σπιρτάδα, καθαρότητα λόγου. Αριστη η ερμηνεία του Γεράσιμου Γεννατά στο ρόλο του Σγαναρέλλου. Απόλυτος συντονισμός κινήσεων, εκφράσεων, λόγου σε μία πειστικότατη απόδοση του χαρακτήρα. Αρκετά καλός ο Φώτης Σπύρος.

Σαν σύνολο ο θίασος με ειλικρινή προσπάθεια βοήθησε στη λειτουργικότητα της παράστασης και είδαμε έναν «Δον Ζουάν» θεατρικότατο, χωρίς ακρότητες.